

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Věrou Pazderovou, LL.M., M.A., ve věci

žalobce: **V. K.**, nar. X
státní příslušnost Ukrajina
t. č. pobytem X

zastoupen advokátkou JUDr. Gabrielou Lyžbickou, LL.M.
sídlem Smetanova 834, Mladá Boleslav

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

za účasti: 1) **O. P.**
2) **nezl. S. P.**
zastoupena zákonnou zástupkyní O. P.
obě pobytem X
obě zastoupené advokátkou Mgr. Dagmar Vrbovou
sídlem Lazarská 6/11, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 7. 2023, č. j. OAM-8861-8/ZR-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce pobýval na území ČR na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny s platností od 2. 10. 2020 do 1. 10. 2025.
2. Oznámením doručeným žalobci dne 30. 5. 2023 žalovaný zahájil z moci úřední řízení o zrušení platnosti žalobcova povolení k pobytu, neboť z aktuálního výpisu z evidence rejstříku trestů a z pravomocného trestního příkazu Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 27. 1. 2023, sp. zn. 1 T 11/2023, zjistil, že žalobce byl odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu. Podle trestního příkazu se žalobce vědomě dopustil přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 337 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/2009, trestní zákoník, a to tím, že dne 16. 1. 2023 kolem 10:52 řídil v Mladé Boleslavi v ulici Milady Hážové osobní motorové vozidlo, přestože mu Magistrát města Mladá Boleslav rozhodnutím ze dne 11. 6. 2022, které nabylo právní moci dne 30. 6. 2022, uložil zákaz činnosti řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců. Za tento přečin byl žalobce odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců s odkladem nástupu výkonu trestu na zkušební dobu 18 měsíců a k zákazu činnosti spočívajícímu v zákazu řízení motorových vozidel v trvání 18 měsíců.
3. V průběhu řízení žalovaný vyzval žalobce k seznámení s podklady rozhodnutí a vyrozuměl jej o možnosti vyjádřit se. Výzva byla žalobci doručena dne 16. 6. 2023. Žalobce na ni nereagoval.
4. V záhlaví označeným rozhodnutím pak žalovaný zrušil platnost žalobcova povolení k pobytu podle § 46a odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) a stanovil mu pro vycestování z území České republiky lhůtu 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.
5. V odůvodnění konstatoval, že z výpisu z evidence rejstříku trestů a z pravomocného trestního příkazu sp. zn. 1 T 11/2023 jednoznačně vyplývá, že žalobce byl odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu, je proto naplněn důvod pro zrušení platnosti dlouhodobého pobytu podle § 46a odst. 1 zákona o pobytu cizinců.
6. Dále žalovaný připomněl, že v případě zrušení pobytového oprávnění podle citovaného ustanovení zákon o pobytu cizinců nepředpokládá posuzování zásahu do rodinného života, a odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) zabývající se obdobnými situacemi, v nichž byl aplikován § 37 odst. 1 písm. a) nebo 77 odst. 1 písm. c) téhož zákona. I přesto se však žalovaný rodinnými vazbami žalobce zabýval a zjistil, že na území ČR pobývá jeho bývalá manželka [osoba zúčastněná na řízení 1]) a jejich společná dcera [osoba zúčastněná na řízení 2)]. Obě jsou státními příslušnicemi třetího státu a v ČR pobývají na základě povolení k trvalému pobytu. Dále žalovaný konstatoval, že žalobce v ČR pobývá od roku 2018, jeho vazby k domovskému státu tedy nemohly být dosud narušeny, a žalovaný nezjistil, že by žalobci v návratu něco bránilo. Přestože je v současné době na Ukrajině složitá bezpečnostní situace v důsledku válečného konfliktu, většina oblastí Ukrajiny se jeví jako bezpečná, a proto se žalovaný domnívá, že vycestování žalobce není zcela nemožné.
7. Zrušení pobytového oprávnění není vyhoštěním, a žalobci tedy není zakázán pobyt na území ČR či jiných států schengenského prostoru. Poté, kdy bude žalobce splňovat všechny podmínky, může podat novou žádost o dlouhodobý pobytový titul. Krom toho, je-li držitelem biometrického cestovního dokladu, může na území ČR pobývat a navštěvovat svou rodinu či přátele na základě bezvízového styku, a to po dobu 90 dnů v jakémkoliv období bezprostředně předcházejících 180 dnů. Pokud by žalobce prokázal, že vycestování

do země původu není z opodstatněných důvodů možné, může za splnění zákonných podmínek požádat o speciální pobytový titul, např. vízum za účelem strpění.

8. Žalovaný rovněž zdůraznil, že do situace vedoucí ke zrušení pobytového oprávnění se žalobce dostal v důsledku vlastního protiprávního jednání (řídil motorové vozidlo, přestože věděl, že mu byl uložen zákaz této činnosti). To platí i pro případné zhoršení žalobcovy ekonomické situace a důsledky pro jeho soukromý a rodinný život. Právo zaručené čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) není absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu. Zmíněný článek ani neukládá státům závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu. V případě žalobce není podle žalovaného důvod pro aktivování extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy, neboť žalobce netvrdil žádné skutečnosti, ze kterých by vyplýval nepřiměřených zásah do jeho soukromého a rodinného života.
9. Úmluva o právech dítěte v čl. 9 odst. 3 připouští i oddělení dítěte od rodičů a nestanoví nikde, že oba rodiče musí žít spolu se svým dítětem v jednom státě. Pro situaci oddělení dítěte od rodičů úmluva požaduje zabezpečit pravidelné osobní kontakty. Zrušením dlouhodobého pobytu nedojde k porušení uvedené úmluvy a žalobci není odepřen výkon rodičovských práv.
10. Dále se žalovaný zabýval nejlepším zájmem dítěte, a to zejména s ohledem na nález Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19, ze kterého vyplývá, že musí existovat výjimečné okolnosti, které mohou převážit rozhodnutí ve prospěch cizince a jeho nezletilého dítěte, a že nelze plošně bez dalšího aplikovat nejlepší zájem dítěte na všechna řízení. Mimořádné nebo zvláště závažné okolnosti, uvedené v citovaném nálezu, nebyly v nyní posuzované věci zjištěny. Obecně je sice v nejlepším zájmu dítěte, aby vyrůstalo s oběma rodiči, pokud se však jeden z rodičů dopustil natolik protiprávního jednání, že je za něj pravomocně odsouzen, je možné do tohoto zájmu dítěte zasáhnout a částečně jej omezit. Také v usnesení ze dne 6. 12. 2022, sp. zn. I. ÚS 2027/22, Ústavní soud potvrdil, že zájem dítěte je sice hlediskem předním, ale ne absolutním. Z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“) ze dne 2. 4. 2015, *Sarközi a Mahran proti Rakousku*, stížnost č. 27945/10, vyplývá, že může převážit veřejný zájem na vyhoštění rodiče, přestože by bylo v nejlepším zájmu dítěte, aby rodič vyhoštěn nebyl.
11. I Nejvyšší správní soud připouští, že nejlepší zájem dítěte není trumfovou kartou, která v řízení přebije vše ostatní (viz rozsudky ze dne 23. 12. 2019, č. j. 10 Azs 262/2019-31, nebo ze dne 22. 12. 2022, č. j. 4 Azs 269/2022-25). V rozsudku ze dne 11. 3. 2021, č. j. 7 Azs 313/2020-46, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že to byl naopak účastník řízení, kdo nebral ohled na nejlepší zájem svých nezletilých dětí a svým jednáním vědomě ohrozil svůj pobytový status a s tím spojenou možnost společného soužití. Nezletilou dceru nelze používat jako štít, kterým by se žalobce zaštitil proti zrušení povolení k pobytu v situaci, kdy on sám žádné ohledy nebral a existence dcery jej od spáchání protiprávního jednání neodradila. Žalobce může být v kontaktu s dcerou i po zrušení pobytového oprávnění, neboť mu nebyl uložen zákaz vstupu (viz výše zmíněná možnost bezvízového styku atd.). Dcera přitom není závislá na výlučné péči žalobce. Je pouze na žalobci a jeho dceři, jak budou společné soužití realizovat (srov. rozsudek ESLP ze dne 19. 2. 1996, *Gül proti Švýcarsku*, stížnost č. 23218/94, a rozsudek NSS ze dne 19. 10. 2016, č. j. 2 Azs 147/2016-30).

II. Obsah žaloby

12. Žalobce namítl, že žalovaný dostatečně nepřihlédl k základnímu právu žalobce na rodinný život v České republice a nejlepšímu zájmu dítěte. Posouzení dopadů do soukromého a rodinného života mělo být provedeno důkladněji a objektivněji, neboť právo na soukromý a rodinný život se opírá o dokument nejvyšší právní síly. Žalobcova dcera pobývá s matkou (bývalou manželkou žalobce) v ČR. Žalobce má stále rodičovské povinnosti i právo podílet se na výchově dcery. S ohledem na její věk se tak může dít pouze, bude-li moci dceru pravidelně a často vídat. Pokud by byl ukončen jeho pobyt v ČR, bylo by to zcela nemožné. Povinnost vycestovat by byla *de facto* stavem, kdy by žalobce nemohl vykonávat svá rodičovská práva, ani plnit rodičovské povinnosti, mezi které patří i povinnost vychovávat dítě.
13. Dále žalobce uvedl, že bydlí s dcerou a bývalou manželkou v bytě, který koupili v roce 2019 a splácejí společně hypoteční úvěr. Bez příspěví žalobce by matka žalobcovy dcery nebyla schopna tento závazek plnit. Žalobce musí dosahovat odpovídajícího příjmu, aby mohl plnit také svou vyživovací povinnost. Žalovaný nepřihlédl k tomu, že žalobce je od roku 2018 nepřetržitě v pracovním poměru a plní své povinnosti vůči zaměstnavateli i odvody státu. Žalobcovy vztahy k domovské zemi byly v podstatě zpřetrhány. Jeho matka, sestra i bratr pobývají kvůli válečnému konfliktu v Polsku, pouze druhý bratr je na Ukrajině.
14. S ohledem na válečný stav na Ukrajině je zřejmé, že po návratu by žalobce musel nastoupit vojenskou službu, což by zcela znemožnilo výkon rodičovských práv a povinností, a žalobcova rodina by se proto ocitla v zásadním ohrožení v důsledku nesplácení hypotečního úvěru.
15. Žalobce je rovněž přesvědčen, že žalovaný dostatečně nepřihlédl k menší závažnosti konkrétní trestné činnosti. Jednalo se pouze o přečin maření výkonu úředního rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného a osoby zúčastnění na řízení, replika žalobce

16. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zdůraznil, že zrušení povolení k pobytu si žalobce zapříčinil sám svým protiprávním jednáním, které spočívalo v maření výkonu úředního rozhodnutí. Žalovaný vycházel z pravomocného trestního příkazu, není přitom kompetentní k tomu, aby posuzoval míru zavinění, od toho je příslušný soud, který rozhoduje o vině a trestu. Pro účely daného řízení je podstatné, že žalobce byl pravomocně odsouzen. Žalobcovo jednání nelze bagatelizovat tvrzením, že se jednalo o méně závažnou trestnou činnost. Krom toho, žalobce byl již v roce 2012 odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody a byl mu stanoven zákaz řízení motorových vozidel. Dne 1. 1. 2013 byl však žalobce amnestován, žalovaný tento trestný čin proto zmiňuje pro dokreslení, že žalobce nespáchal trestný čin jediný.
17. Za základní právo nelze považovat pobyt žalobce ve státě, jehož není občanem, ani společné soužití rodiny mimo jejich domovský stát. Žalobce se navíc s manželkou rozvedl. Žalobce měl na území ČR povolen pobyt za účelem společného soužití rodiny s tím, že žádal jako manžel. S ohledem na rozvod manželství již podmínky daného pobytového oprávnění nesplňuje a prokazatelně neplní účel pobytu. Dále žalovaný zopakoval argumenty a judikaturu týkající se posuzování dopadů do rodinného života uvedenou již v napadeném rozhodnutí a zdůraznil, že žalobce ve správním řízení nepoukazoval na to, že by zrušení pobytového oprávnění mohlo být v rozporu s čl. 8 Úmluvy. Obsah spisu nesvědčí o žádných mimořádných okolnostech, na základě kterých by bylo třeba konstatovat, že zrušení žalobcova pobytového oprávnění je v rozporu s čl. 8 Úmluvy. Skutečnost, že se žalobce

nedostavil k seznámení s podklady ani se v rámci správního řízení nevyjádřil, nelze klást k tíži žalovaného. Výzvu přitom osobně převzal.

18. Rovněž k situaci na Ukrajině žalovaný uvedl, že si je vědom probíhajícího ozbrojeného konfliktu mimořádné intenzity a rozsahu. Nucené vycestování žalobce by tak nyní bylo v rozporu s čl. 2 a 3 Úmluvy. Ani tato skutečnost však není důvodem pro odlišný výsledek nynějšího řízení, neboť žalobce může požádat o vízum za účelem strpení. Přestože tento pobytový titul poskytuje méně práv než dosavadní žalobcův pobytový titul, nejedná se o překážku s ohledem na důvody zrušení dosavadního povolení. Nejeví se proto účelné ponechat žalobci výhodnější pobytový status, má-li možnost efektivně řešit svou situaci jinými vhodnými prostředky zákona o pobytu cizinců.
19. Osoba zúčastněná na řízení 1) ve svém vyjádření uvedla, že se žalobcem jsou rozvedeni a jejich společná dcera byla svěřena do její péče. O dceru se stará ona a žalobce se na péči o ni nepodílí, ani řádně neplatí výživné určené soudem. Argumenty žalobce, že se chce o dceru starat, považuje za účelové. Není navíc pravdou, že by společně splácel hypoteční úvěr, ten platí osoba zúčastněná na řízení 1) především ona. Žalobcův problém s alkoholem trvá. Se žalobou a žalobcovými argumenty proto nesouhlasí. Jeho snaha přesvědčit soud o snaze zachovávat rodinný život je lichá, účelová a nepravdivá.
20. Žalobce v replice uvedl, že v reakci na vyjádření jeho bývalé manželky předkládá výpis plateb z běžného účtu, z něhož jsou patrné platby výživného a další platby poukázané na její účet. Žalobce přispívá na výživu dcery částkou 4 200 Kč, další částky jsou platbou na splátku hypotečního úvěru a služeb a energií spojených s bydlením v bytě, ve kterém žalobce žije společně s bývalou manželkou a dcerou. Žalobce hradí cca třetinu těchto nákladů, což odpovídá skutečnosti, že dcera byla svěřena do péče matky. V létě 2023 byly platby na výživné i úvěr hrazeny z účtu třetí osoby, což žalobce doloží při jednání před soudem. Kromě výživného žalobce dceři posílá také menší částky jako kapesné. Žalobce dále přiložil fotografie dokládající, že tráví společný čas s dcerou. Dceři běžně vaří večeři a navštěvuje s ní dětské akce nebo bazén. Žalobce trvá na tom, že bez jeho přispění by bývalá manželka nebyla schopna o dceru pečovat, hradit náklady na bydlení a splácet úvěr. K tvrzení o problémech s alkoholem uvedl, že při jednání předloží potvrzení zaměstnavatele.

IV. Jednání před soudem

21. K jednání dne 6. 11. 2023 se žalobce nedostavil. Těsně před začátkem jednání (v 9:30) soud obdržel v 8:01 prostřednictvím datové zprávy omluvu z jednání, kterou zaslala žalobcova zástupkyně. Uvedla, že se žalobce nemůže k jednání dostavit z pracovních důvodů a nejsou k dispozici listiny, které měla v úmyslu předložit, samotná její účast by proto byla zbytečná. Vzhledem ke skutečnosti, že zástupkyně žalobce v omluvě nežádala odročení jednání, a vzhledem k tomu, že omluva doručená těsně před začátkem jednání pouze zcela obecně odkazovala na pracovní důvody, které nebyly nijak doloženy, považoval soud podmínky pro jednání v nepřítomnosti žalobce za splněné, a nepovažoval za nezbytné, ověřovat, zda skutečně žalobci v účasti na jednání zabránily tvrzené pracovní důvody, nebo podnapilý stav, jak při jednání uvedla osoba zúčastněná na řízení 1). Soud proto projednal věc v nepřítomnosti žalobce v souladu s § 49 odst. 3 s. ř. s.
22. Žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí a své vyjádření k žalobě. Zdůraznil, že rozhodnutí bylo vydáno podle § 46a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, který nevyžaduje, aby žalovaný posuzoval dopady do soukromého a rodinného života. Žalobce v průběhu řízení

zůstal zcela pasivní. Správní žaloba neslouží k tomu, aby odstranila nečinnost žalobce ve správním řízení. Skutečnosti uvedené v žalobě byly žalobci známy v době správního řízení a nic mu nebránilo je uplatnit. Žalobce se dopustil trestné činnosti až poté, kdy vypuknul konflikt na Ukrajině, musel si být tedy vědom důsledků, které přinese zrušení pobytového oprávnění. Krom toho, i přes probíhající konflikt jsou některé části Ukrajiny bezpečné. Byť je odsouzení za přečin maření výkonu rozhodnutí méně závažnou trestnou činností, nelze přehlédnout, že mu předcházelo jiné protiprávní jednání žalobce, v důsledku kterého mu byl městským úřadem uložen zákaz řízení. Závěrem žalovaný shrnul, že se v napadeném rozhodnutí nad rámec zákonných povinností vypořádal s čl. 8 Úmluvy i Úmluvou o právech dítěte a že i s ohledem na skutečnosti, které zazněly při jednání, je zřejmé, že nemůže být zachování pobytového oprávnění v nejlepším zájmu nezletilé žalobcovy dcery.

23. Soud provedl důkaz rozsudkem Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 25. 5. 2022, č. j. 26 Nc 193/2021-40, který předložila osoba zúčastněná na řízení 1). Podle tohoto rozsudku byla nezletilá [osoba zúčastněná na řízení 2)] svěřena do péče matky [osoby zúčastněné na řízení 1)] a žalobci byla stanovena vyživovací povinnost ve výši 4 200 Kč. Z odůvodnění rozsudku soud zjistil, že v návrhu na rozhodnutí o poměrech nezletilé osoba zúčastněná na řízení 1) uvedla, že žalobce je nezaměstnaný, o nezletilou neprojevuje zájem a na její potřeby nepřispívá, nevěnuje jí žádný čas a bývá často v podnapilém stavu. Žalobce při jednání před okresním soudem dne 20. 10. 2022 uznal, že má problémy s alkoholem, k dalšímu jednání se nedostavil a adiktologická poradna sdělila, že nepokračuje v přijímání odborné pomoci. Okresní soud dále konstatoval, že nedostavení se do adiktologické poradny ani na další jednání soudu svědčí o žalobcově nezodpovědném přístupu k rodičovské odpovědnosti. Žalobce tedy pro nezletilou skýtá menší jistoty, přičemž se nedomáhal zachování své péče o nezletilou ani střídavé péče. Z provedeného dokazování okresní soud také zjistil, že nezletilá má sice navázaný pěkný vztah s oběma rodiči, ale souhlasí s výlučnou péčí matky. Z výpovědi matky taky podle okresního soudu vyplynulo, že v důsledku alkoholismu je žalobce slovně agresivní, ničí zařízení bytu a jeho závislost na alkoholu významně negativně determinuje společné bydlení.
24. Dále soud provedl důkaz žalobcem předloženým výpisem z účtu. Osoba zúčastněná na řízení 1) potvrdila, že číslo účtu, na který byly uvedené částky zaslány, je její. Soud rovněž provedl důkaz fotografiemi předloženými žalobcem. Žalovaný namítl, že fotografie nejsou datovány. Další v replice avizované důkazy žalobce nepředložil.
25. Zástupkyně osob zúčastněných na řízení uvedla, že žalobce sice posílá osobě zúčastněné na řízení 1) určité peníze, ty však nedosahují splátky úvěru. Krom toho, v důsledku dluhů žalobce byla na společný byt nařízena exekuce. Přítomnost žalobce v rodině je přítěží. Tvrzené rodinné důvody nemohou být důvodem pro vyhovění žalobě. Důvodem pro vyhovění žalobě nemůže být ani situace na Ukrajině, neboť žalobce by se neměl vyhýbat mobilizaci.
26. Osoba zúčastněná na řízení 1) uvedla, že žalobcův problém s alkoholem nadále trvá a o dceru se žalobce nestará tak, jak by se měl otec starat. Žalobce se i přes rozvod manželství nechce odstěhovat, je často v podnapilém stavu a do práce řádně nechodí, např. dva týdny leží doma a pak řekne, že nemá peníze. Osoba zúčastněná na řízení 1) by chtěla, aby se žalobce z bytu odstěhoval. Žalobce „rozmlátil“ dveře, protože se v podnapilém stavu snažil dostat do pokoje, pomočil gauč, na kterém spí apod. Policie jí však řekla, že si žalobce „ničí svoje“, protože mají byt ve spoluvlastnictví. Žalobce jí také vzal klíče i technický průkaz od auta, se kterým pravděpodobně jezdí i přes zákaz řízení. Osoba zúčastněná na řízení 1) vyjádřila také

obavu, že neví, co se může stát, když je žalobce v podnapilém stavu. Policie jej dosud nevykázala z bytu, protože ji dosud fyzicky napadl. Jeho tvrzení, že by životní náklady osoba zúčastněná na řízení 1) bez něj nezvládla, není pravdivé, naopak skoro vše platí sama již čtyři roky.

27. S ohledem na obsah správního a soudního spisu soud nepovažoval za nezbytné provést výslech osoby zúčastněné na řízení 2) navržený žalobcem, dal jí však možnost se vyjádřit. Osoba zúčastněná na řízení 2) sdělila, že se vyjádřit nechce.

V. Posouzení žaloby soudem

28. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
29. Žaloba není důvodná.
30. Posuzovaná věc se týká zrušení žalobcova povolení k dlouhodobému pobytu podle § 46a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Podle zmíněného ustanovení platí, že žalovaný zruší platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, jestliže cizinec byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.
31. Soud souhlasí s žalovaným, že hypotéza citovaného ustanovení byla v případě žalobce bezpochyby naplněna, neboť byl trestním příkazem Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 27. 1. 2023, pravomocně odsouzen za úmyslně spáchaný trestný čin.
32. Jak vyplývá již ze samotného znění § 46a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, pro naplnění jeho hypotézy je podstatné pouze pravomocné odsouzení, a to za spáchání úmyslného trestného činu. Pohnutka pachatele nebo okolnosti, které vedly ke spáchání trestného činu, nebo závažnost činu nejsou relevantní. Pro srovnání lze odkázat např. na judikaturu k obdobně formulovanému § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 13. 2. 2020, č. j. 7 Azs 192/2019-28, výslovně upozornil, že závěry, které učinil ve vztahu k § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců (požadavek na posouzení intenzity zásahu do života žadatele a na posouzení závažnosti spáchaného trestného činu z hlediska společenské nebezpečnosti), nejsou aplikovatelné v případě § 37 odst. 1 písm. a) téhož zákona, neboť toto ustanovení „*správnímu orgánu nedává prostor pro vlastní úvahu o různých aspektech spáchaného úmyslného trestného činu*“ (blíže viz body 24 a 25 citovaného rozsudku). Ke shodnému závěru, tedy že v případě aplikace § 37 odst. 1 písm. a) nehraje žádnou roli povaha ani typová či konkrétní závažnost úmyslného trestného činu, dospěl Nejvyšší správní soud také např. v rozsudku č. j. 6 Azs 163/2015-47, bod 21. Tyto závěry jsou plně použitelné i pro nyní posuzovanou věc, neboť § 46a odst. 1 zákona o pobytu cizinců na rozdíl např. od odstavce 2 téhož ustanovení nepředpokládá, že by zrušení pobytového oprávnění bylo podmíněno posouzením dopadů do soukromého a rodinného života cizince.
33. Žalobcem tvrzená menší závažnost trestné činnosti je proto pro naplnění podmínek § 46a odst. 1 zákona o pobytu cizinců irelevantní.
34. Soud proto dospěl k dílčímu závěru, že ve vztahu k naplnění hypotézy § 46a odst. 1 zákona o pobytu cizinců byl pravomocný trestní příkaz Okresního soudu v Mladé Boleslavi dostatečným podkladem.

35. Podstatná část žalobní argumentace se zaměřuje na posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do žalobcova soukromého a rodinného života. Žalobce především namítá, že žalovaný byl povinen takové posouzení učinit důkladněji a objektivněji a měl zejména zohlednit nejlepší zájem dítěte – žalobcovy nezletilé dcery.
36. V souvislosti s posouzením dopadů do rodinného a soukromého života cizince je třeba zdůraznit, že v případě zrušení pobytového oprávnění z důvodu spáchání úmyslného trestného činu [§ 46a odst. 1 zákona o pobytu cizinců] provedl obecný test přiměřenosti již zákonodárce, neboť na rozdíl např. od důvodů uvedených odstavci 2 téhož zákona nepodmínil aplikaci odstavce 1 posouzením přiměřenosti (viz též § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců). V běžných případech a v obecné rovině lze totiž předpokládat, že spáchání úmyslného trestného činu bude převažovat nad zájmem cizince na nenarušení jeho soukromého a rodinného života.
37. Takový přístup zákonodárce není ojedinělý a týká se řady ustanovení zákona o pobytu cizinců. Pro tyto případy Nejvyšší správní soud dovodil, že i přes absenci výslovného zákonného požadavku jsou správní orgány povinny s ohledem na mezinárodní závazky vyplývající z čl. 8 Úmluvy výjimečně posoudit přiměřenost zásahu do rodinného a soukromého života cizince, avšak k potenciální aktivaci uvedeného článku musí cizinec ve správním řízení vznést konkrétní námitku nepřiměřenosti zásahu do soukromého či rodinného života. Teprve pak se správní orgán s touto námitkou musí vypořádat (viz např. rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2019, č. j. 10 Azs 310/2019-32, bod 13 a judikaturu tam citovanou, nebo výše zmíněný rozsudek č. j. 10 Azs 256/2019-39, bod 15).
38. Ze spisu vyplývá, že žalobce byl vyzván k seznámení se s podklady rozhodnutí a k vyjádření (výzvu podle doručenky osobně převzal dne 30. 5. 2023). Na výzvu však nijak nereagoval a žádným způsobem se nevyjádřil, nedal tak žalovanému možnost zohlednit případné bližší okolnosti jeho soukromého a rodinného života. Již z tohoto důvodu nemůže být nyní předložená žaloba úspěšná, neboť výše zmíněná judikatura výslovně podmiňuje povinnost žalovaného zohlednit dopad do soukromého a rodinného života (v případech, kdy takový postup nepředpokládá výslovně zákona) uplatněním konkrétních námitek žalobce ve správním řízení. Zůstal-li žalobce v průběhu správního řízení zcela pasivní, jde taková nečinnost plně k jeho tíži a nemůže být napravena poprvé až v soudním řízení. Žalovaný se dopadům do soukromého a rodinného života žalobce přesto věnoval, a to v míře obecnosti odpovídající právě zmíněné žalobcově procesní pasivitě. Toto odůvodnění je plně přezkoumatelné a splňuje požadavky stanovené výše citovanou judikaturou. Závěry žalovaného žalobce v žalobě účinně nezpochybnil.
39. S ohledem na ne zcela jednotnou judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz dále) se soud i přes výše uvedené zabýval tím, zda by zrušení pobytového oprávnění žalobci nemohlo mít nepřiměřený dopad zejména na jeho nezletilou dceru.
40. V této souvislosti je třeba dát předně žalovanému za pravdu, že případný dopad do rodinného a soukromého života cizince, který nesplňuje podmínky konkrétního pobytového oprávnění, lze adekvátně řešit prostřednictvím víza za účelem strpění podle § 33 zákona o pobytu cizinců. Zachování nyní posuzovaného pobytového oprávnění tudíž není jediným prostředkem, kterým je možné zachovat právo žalobce na rodinný a soukromý život (a zároveň je toto vízum způsobilé zabránit případné vážné újmě, která by žalobci mohla hrozit v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině, k tomu viz dále body 56 a násl.). Vzhledem ke zjevnému nesplnění zákonných podmínek pro zachování dosavadního

pobytového oprávnění [§ 46a odst. 1 zákona o pobytu cizinců] je plně postačující, pokud k zachování žalobcových základních práv účinně slouží jiný (byť nižší) pobytový titul, zejm. vízum za účelem strpění.

41. Jak opakovaně konstatoval Evropský soud pro lidská práva (dále též „ESLP“), smluvní státy Úmluvy jsou podle mezinárodního práva zásadně oprávněny samy stanovit podmínky vstupu cizinců na své území a pobytu na něm (srov. např. rozsudky ze dne 28. 5. 1985, *Abdulaziz, Cabales a Balkandali proti Spojenému království*, stížnosti č. 9214/80, 9473/81 a 9474/81, bod 67, nebo ze dne 21. 10. 1997, *Boujlifa proti Francii*, stížnost č. 25404/94, bod 42). Úmluva cizincům rovněž nezaručuje právo na vstup nebo pobyt v určité zemi. Smluvní státy tak nejsou povinny umožnit cizinci usadit se na jejich území (srov. např. rozsudek velkého senátu ze dne 3. 10. 2014, *Jeunesse proti Nizozemsku*, stížnost č. 12738/10, bod 103).
42. V nyní posuzované věci je podstatné, že žalobce i jeho dcera jsou státními příslušníky třetího státu. Článek 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich společného pobytu a umožnit jim přenést si jejich rodinný život na území daného státu. Z judikatury ESLP vyplývá, že podmínky pro použití tzv. extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné a mnohdy nestačí ani to, že cizinec v daném státě delší dobu žije a má tam rodinný nebo soukromý život (viz např. rozsudek ze dne 6. 2. 2001, *Bensaid proti Spojenému království*, stížnost č. 44599/98, viz také např. rozsudky NSS ze dne 13. 2. 2019, č. j. 5 Azs 276/2016-48, body 21 a 22, či ze dne 10. 7. 2018, č. j. 1 Azs 205/2018-25, bod 24). Z čl. 8 Úmluvy proto nelze dovodit povinnost respektovat volbu žalobce ohledně země společného pobytu jeho rodiny.
43. Především pak **čl. 8 ani jiné ustanovení Úmluvy nezaručuje právo na udělení konkrétního typu povolení k pobytu**, pokud řešení nabízené vnitrostátními orgány umožňuje dotčenému jednotlivci bez překážek vykonávat jeho právo na respektování soukromého a rodinného života (srov. rozsudek ESLP ze dne 13. 10. 2016, *B.A.C. proti Řecku*, stížnost č. 11981/15, bod 35). Tento závěr převzal ve své judikatuře i Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudek ze dne 29. 12. 2022, č. j. 3 Azs 238/2022-41).
44. V již zmíněném rozsudku č. j. 6 Azs 163/2015-47 Nejvyšší správní soud poukázal také na to, že „*povolení k dlouhodobému pobytu [kterým je i zaměstnanecká karta] je omezeno dobou, na kterou bylo vydáno, a uplynutím této doby pozbývá samozřejmě platnosti; nelze pak logicky hovořit o ochraně nějakých nabytých práv nebo oprávněných zájmů, neboť jejich trvání bylo časově podmíněno. To neznamena, že by byla vyloučena aplikace ústavního principu přiměřenosti zásahů do ústavně garantovaných základních práv nebo svobod, např. do práva na respektování soukromého a rodinného života podle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, resp. čl. 8 [Úmluvy], případně do jiných základních práv. Těžko však hovořit o základním právu v souvislosti s neprodloužením povolení k dlouhodobému pobytu; s tím musí každý cizinec počítat. Je-li následně – v důsledku povinnosti opustit území státu – ve hře ohrožení nějakých základních práv (např. práva na život, práva nebýt podroben mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, nebo koneckonců i práva na respektování soukromého a rodinného života), slouží k jejich ochraně jiné právní prostředky (poskytnutí mezinárodní ochrany, jiné pobytové tituly, např. za účelem strpění pobytu pro existenci překážek vycestování atp.)*“ (body 23 a 24, zdůraznění doplněno).
45. Přestože je zrušení pobytového oprávnění výraznějším zásahem do života cizince než jeho

neprodlení, lze podle soudu tyto závěry přiměřeně vztáhnout i na zrušení dlouhodobého pobytu, neboť i ten je ze své povahy dočasný a s jeho ukončením musí cizinec počítat, a to nejen v případě uplynutí doby platnosti, ale i v případě, že se dopustí takového protiprávního jednání, se kterým zákon spojuje zrušení povolení k pobytu.

46. V rozsudku ze dne 8. 8. 2022, č. j. 4 Azs 138/2022-46, který se týkal neprodlení zaměstnanecké karty, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že pokud cizinec prokazatelně nesplňuje účel pobytu, nemůže spoléhat na institut soukromého a rodinného života. Navázal tak na svůj rozsudek ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 320/2019-38, podle kterého je „[v]ždy je nutno posuzovat okolnosti konkrétního případu, zde především účel pobytového oprávnění. Pokud stěžovatelka v daném případě prokazatelně nesplňuje účel pobytu, nemůže spoléhat na institut soukromého a rodinného života. V daném případě stěžovatelka účel pobytu neplnila, prodloužení jejího pobytového oprávnění pouze z důvodů soukromého a rodinného života by vedlo ke zcela absurdnímu důsledku. Zákonné podmínky pro prodloužení pobytového oprávnění založené na účelu pobytu – výkonu podnikatelské činnosti – by byly zcela liché, resp. k prodloužení pobytového oprávnění by postačovalo bez dalšího zohlednění soukromého a rodinného života; takový postup zákon zcela jistě neumožňuje a ani nezamýšlí“ (shodně rozsudek ze dne 29. 5. 2020, č. j. 5 Azs 213/2017-34). Obdobně v rozsudku ze dne 17. 8. 2022, č. j. 10 Azs 348/2020-33, NSS zdůraznil, že je třeba respektovat „i znění a smysl zákona, který stanoví pro získání pobytových oprávnění určité podmínky. NSS proto současně ve své judikatuře dodává, že udělení pobytového oprávnění (tím více trvalého pobytu, který představuje pobytové oprávnění nejvyšší) v situaci, kdy žadatel nesplňuje základní podmínky stanovené zákonem o pobytu cizinců, nelze odůvodnit pouhým odkazem na ochranu jeho soukromého a rodinného života“ (viz bod 13 a judikaturu tam citovanou).
47. Soud je přesvědčen, že obdobný závěr je třeba přijmout i v případě zrušení dlouhodobého pobytu, je-li zcela nepochybně naplněn zákonný důvod pro jeho zrušení, přičemž zákonná úprava v případě § 46a odst. 2 zákona o pobytu cizinců nepodmiňuje zrušení posouzením přiměřenosti.
48. Obdobně k této otázce přistoupil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 11. 2022, č. j. 7 Azs 269/2022-27, ve kterém řešil situaci ukončení přechodného pobytu stěžovatelky, která měla na území ČR dítě, jenž mělo české občanství a o něhož stěžovatelka výlučně pečovala. Nejvyšší správní soud shledal, že pokud by byla stěžovatelka nucena opustit ČR, zatímco by dcera zůstala v ČR a nebyla by zde osoba, která by oni pečovala, došlo by k rozporu s nejlepším zájmem dítěte, pokud by naopak byla dcera fakticky nucena následovat stěžovatelku a vycestovat, došlo by k rozporu s čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Ani tyto důsledky však podle Nejvyššího správního soudu nebránily zamítnutí prodloužení pobytového oprávnění, neboť se stěžovatelka dopustila obcházení zákona, s nímž zákon o pobytu cizinců spojuje právě rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu. Podle Nejvyššího správního soudu by bylo nelogické, pokud by stěžovatelce nemohl být pro zásah do rodinného a soukromého života jejího i její dcery ukončen přechodný pobyt, získaný proto, že je matkou občana EU, který své občanství získal obcházením zákona. Nejvyšší správní soud připustil, že k určitému zásahu do rodinného a soukromého života dojde, zdůraznil však, že je nutné zohlednit okolnosti, za kterých k ukončení přechodného pobytu došlo.
49. Nejvyšší správní soud dále zdůraznil, že „ani rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu, ani udělení výjezdního příkazu není přímým zásahem do práv stěžovatelky a její nezletilé dcery, neboť nevede k nucenému vycestování z území ČR. Napadené rozhodnutí sice ukončilo dosavadní

pobytové oprávnění stěžovatelky, nicméně z něj lze dovodit, že tento „výsledek“ není definitivní.“ Dodal, že „[u]končení přechodného pobytu a stanovení lhůty k vycestování vede k tomu, že cizinci je stanovena určitá doba, po kterou je na daném území „tolerován“ (obdobně působí i samotný výjezdní příkaz). Jakkoliv má vydání výjezdního příkazu vést primárně k přípravě na vycestování cizince z území ČR, nemůže-li cizinec vycestovat, má právo v době platnosti výjezdního příkazu požádat o povolení k přechodnému pobytu, mj. o vízum za účelem strpění pobytu podle § 33 zákona o pobytu cizinců.“

50. Takové řešení má k dispozici bezesporu i žalobce po zrušení dlouhodobého pobytu, neboť ani z nyní napadeného rozhodnutí nevyplývá jeho nucené vycestování, přičemž obdobně jako v citované věci lze rodinný a soukromý život dostatečně zabezpečit prostřednictvím jiného institutu. Takovým postupem nemůže dojít k porušení čl. 8 Úmluvy, neboť jak již soud výše zdůraznil, ten nedává cizinci právo na konkrétní typ pobytového oprávnění. Zrušením dosavadního pobytového sice dochází k odnětí pobytového statusu, jeho důsledkem však není vystavení nepřekonatelné bariéry mezi žalobcem a jeho dcerou.
51. Soud v této souvislosti nepřehlédl, že dosavadním pobytoým titulem žalobcem bylo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny. Toto povolení bylo vydáno žalobci jakožto manželu osoby zúčastněné na řízení 1), od níž tedy své povolení odvozoval. Manželství žalobce a osoby zúčastněné na řízení 1) však již bylo rozvedeno. Zároveň z provedeného dokazování vyplynulo, že soužití žalobce s dcerou a bývalou manželkou ve společném bytě (které trvá z finančních důvodů, neboť bývalí manželé splácejí hypotéku) není (eufemisticky řečeno) prosto problémů. Žalobce je často v podnapilém stavu a přestal přijímat odbornou pomoc adiktologické poradny. V podnapilém stavu ničí také zařízení bytu a osoba zúčastněná na řízení 1) se obává, co by mohl v budoucnu provést (v podrobnostech viz výše body 23 a 26). S ohledem na tyto skutečnosti soud nemá za to, že by zrušení žalobcova pobytového oprávnění mohlo zasáhnout nepřiměřeným způsobem do práv a zájmů nezletilé.
52. V této souvislosti soud odkazuje zejména na rozsudek ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 260/2020-27 (body 33 a 39), ve kterém Nejvyšší správní soud zdůraznil, že relevantní judikatura (a to ani rozsudky NSS ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019-28, a ze dne 12. 6. 2020, č. j. 5 Azs 343/2019-37) nestanovuje absolutní převahu nejlepšího zájmu dítěte a nevylučuje, aby při posouzení individuálních okolností věci nemohl převážet jiný konkurující zájem. Nejvyšší správní soud poukázal na skutečnost, že nedávná judikatura Ústavního soudu zavedla jistou kategorizaci různých řízení podle intenzity působení nejlepšího zájmu dítěte (nález ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19). A to od řízení, v nichž se přímo rozhoduje o úpravě práv a povinností dítěte právě jakožto dítěte (řízení o péči o dítě a styku s ním), přes řízení, jejichž účelem je upravit práva a povinnosti dítěte, aniž by se dotýkala statusu dítěte (řízení o soukromoprávních závazcích), po řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte, ale která mají na dítě zprostředkovaný právní dopad. V těchto kategoriích se pak nejlepší zájem dítěte projevuje různou intenzitou od předního a rozhodujícího kritéria až po „prosté“ vážení s dalšími hodnotami a zájmy.
53. Podle citovaného nálezu patří do třetí kategorie řízení o vyhoštění osoby pečující o dítě (nález sp. zn. IV. ÚS 950/19, bod 52). Rozhodnutí o zrušení pobytu představuje méně intenzivní zásah než vyhoštění, proto není důvod řadit jej do první či druhé kategorie vymezené Ústavním soudem. U třetí kategorie se přitom podle Ústavního soudu „otevřít širší prostor pro převážení jiným konkurujícím zájmem než u druhé kategorie, neboť se zde

nestřetává jen zájem dítěte na jedné straně a jiný zájem na straně druhé, ale zájem dítěte je jen jedním, byť nepochybně významným, z vícera zájmů různých dalších subjektů, mezi kterými je třeba vyvažovat a které mohou být stejně významné či dokonce významnější“ (nález sp. zn. IV. ÚS 950/19, bod 53).

54. Z citovaného nálezu vychází i napadené rozhodnutí a soud má za to, že žalovaný otázce nejlepšího zájmu dítěte věnoval dostatečnou pozornost. Skutečnosti, které soud zjistil při jednání nesvědčí o tom, že by žalovaný pochybil. Žalobce ve správním řízení ani v žalobě netvrdil žádná specifika rodinného života a „běžných“ zájmů dětí být osobně vychovávané oběma rodiči, která by případně bylo třeba brát v úvahu a která by mohla převážet zájem státu na tom, aby byla žalobcova zaměstnanecká karta zrušena (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 1 Azs 260/2020-27, bod 39, nebo rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2020, č. j. 3 Azs 205/2020-48, bod 18). Skutečnosti zjištěné soudem naopak svědčí v žalobcův neprospěch. Navíc, jak již soud výše uvedl, dosavadní pobytové oprávnění není jediným prostředkem, který umožňuje soužití žalobce s jeho dcerou. Jejich společné soužití může být plně zabezpečeno prostřednictvím víza za účelem strpění (srov. výše odůvodnění k zásahu do rodinného a soukromého života) a s ohledem na skutkové okolnosti soud považuje za plně dostačující i situaci, pokud by žalobce mohl dceru navštěvovat na základě bezvízového styku, vyřídí-li cestovní doklad s biometrickými údaji.
55. V této souvislosti soud připomíná též ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, která zdůrazňuje, že si žalobce „*před pácháním trestné činnosti musel být vědom, že jeho aktivity mohou v případě jejich odhalení zcela jistě negativně zasáhnout nejen jeho samotného, ale též jeho blízké, kteří budou dotčeni jak odloučením v případě stěžovatelova odsouzení a uložení trestu odnětí svobody, tak možným zrušením pobytového oprávnění svého blízkého. Stěžovatel si v této situaci musel být vědom, že je povinen ctít právní předpisy státu, ve kterém dlouhodobě pobývá, jinak se v případě závažného narušování veřejných zájmů České republiky (či jiného státu Evropské unie) vystavuje ohrožení v podobě ztráty pobytového oprávnění, neboť s Českou republikou jej nepojí státoobčanské pouto a není mu tedy garantována možnost na jejím území pobývat bezpodmínečně.*“ (výše citovaný rozsudek č. j. 6 Azs 161/2020-45, bod 51, obdobně také rozsudky NSS ze dne 1. 4. 2021, č. j. 1 Azs 485/2020-32, bod 13, ze dne 2. 4. 2020, č. j. 6 Azs 32/2020-26, bod 22, ze dne 17. 1. 2020, č. j. 5 Azs 305/2019-59, bod 17, ze dne 30. 3. 2017, č. j. 9 Azs 313/2016-41, ze dne 27. 9. 2019, č. j. 3 Azs 94/2018-32, bod 27, a ze dne 6. 9. 2018, č. j. 7 Azs 279/2018-44, bod 28, ze dne 18. 6. 2015, č. j. 7 Azs 75/2015-34, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 Azs 65/2017-31, ze dne 14. 3. 2017, č. j. 5 Azs 274/2016-42, nebo výše citovaný rozsudek č. j. 3 Azs 205/2020-48, bod 21).
56. Prostřednictvím víza za účelem strpění lze přitom řešit i ochranu před nebezpečím, které by mohlo žalobci hrozit v souvislosti s válečným konfliktem probíhajícím na Ukrajině. K takovému závěru dospěl Nejvyšší správní soud např. v již zmíněném rozsudku č. j. 3 Azs 238/2022-41 nebo rozsudku ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27.
57. V citovaných rozsudcích Nejvyšší správní soud připomněl obsah závazku *non-refoulement*, který vyplývá mimo jiné z čl. 2 a 3 Úmluvy. Tím je povinnost České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, skutečné hrozbě vážné újmy na životě či zdraví nebo újmě způsobené mučením či nelidským nebo ponižujícím zacházením či trestáním, a to například tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila.
58. Podle rozsudku č. j. 3 Azs 235/2022-27 ani uložení povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě

z území ČR, spojené se zrušením povolení k trvalému pobytu, samo o sobě není v rozporu se závazkem *non-refoulement*. „Stěžovateli se touto povinností neukládá navrátit se do země původu, nýbrž ‚jen‘ vycestovat z území ČR. Dostát závazku *non-refoulement* lze přitom například i navrácením cizince do bezpečné třetí země. [...] V posuzované věci má stěžovatel k dispozici účinné prostředky, jak výkonu takové povinnosti po dobu trvání důvodů znemožňujících jeho vycestování zabránit.“ Nejvyšší správní soud dodal, že s uložením povinnosti vycestovat je spjato udělení výjezdního příkazu, který v souladu s § 17 písm. d) zákona o pobytu cizinců opravňuje cizince k pobytu na území po dobu jeho platnosti. Stěžovatel může v této lhůtě iniciovat řízení, v nichž bude zohledňována právě nemožnost jeho vycestování.

59. Argumentem *a fortiori* je tudíž nutno dospět k závěru, že porušením závazku *non-refoulement* není ani uložení povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě z území ČR spojené se zrušením povolení k dlouhodobému pobytu. Žalobce může žádat o zvláštní formy ochrany v podobě víza ke strpění pobytu (nebo případně i doplňkové ochrany).
60. Ostatně Ústavní soud relativně nedávno rovněž konstatoval, že „zrušení povolení k přechodnému pobytu představuje podstatně menší zásah do práv cizinců než v případě jejich vyhoštění, neboť není spojeno se zákazem pobytu na území ČR. Stěžovatelka může usilovat o získání jiného pobytového oprávnění na území ČR. Správní orgány i soudy přílehlavě poukázaly na to, že například může podat žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dní za účelem strpění jejího pobytu na území ČR podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tedy z důvodu, že jí ve vycestování brání překážka na její vůli nezávislá“ (usnesení ze dne 3. 5. 2022, sp. zn. I. ÚS 7/22).
61. Rovněž žalovaný připustil, že žalobce může požádat o tento typ víza vzhledem k situaci na Ukrajině.
62. S ohledem na výše uvedené soud uzavřel, že žalobce má k dispozici právní prostředky zajišťující, že nemusí bezodkladně vycestovat do země původu, a tudíž nedojde ani k porušení základních práv (ať již zaručených čl. 2 a čl. 3 nebo čl. 8 Úmluvy), které by s nuceným vycestováním do země původu mohlo být spojeno. Jinými slovy, jediným řešením žalobcovy situace z hlediska dodržení mezinárodněprávních závazků ČR, není nutně pouze zachování platnosti jeho dosavadního pobytového oprávnění. V situaci, kdy žalobce svým trestněprávním jednáním zapříčinil, že nesplňuje zákonné podmínky pro toto pobytové oprávnění, bylo jeho zrušení v souladu se zákonem.
63. Na výše uvedených závěrech nemůže nic změnit ani rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2023, č. j. 10 Azs 234/2023-51, neboť byl vydán v rozporu s § 17 s. ř. s., tedy bez aktivace rozšířeného senátu. Zmíněným rozsudkem desátý senát NSS zrušil rozsudek zdejšího soudu ze dne 9. 8. 2023, č. j. 54 A 40/2023-40, zcela však přehlédl, že skutkově a právně plně srovnatelný rozsudek (včetně přítomnosti nezletilého dítěte na území ČR) zdejšího soudu ze dne 24. 4. 2023, č. j. 54 A 5/2023-41, již dříve druhý senát NSS potvrdil v rozsudku ze dne 10. 8. 2023, č. j. 2 Azs 135/2023-33, a označil argumentaci zdejšího soudu (shodnou jako v rozsudku 54 A 40/2023-40) za přesvědčivou, propracovanou a detailní. Z rozsudku č. j. 10 Azs 234/2023-51 není vůbec zřejmé, z jakých důvodů zaujal odlišný názor, k rozsudku č. j. 2 Azs 135/2023-33 se nijak nevyjádřil, nevypořádal se ani s argumentací zdejšího soudu uvedenou ve zrušeném rozsudku ani četnou judikaturou samotného Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu, na kterou zdejší soud ve zrušeném rozsudku odkazoval. Desátý senát pouze bez podrobnější argumentace a vypořádání další judikatury Nejvyššího

správního soudu odkázal na rozsudky pátého senátu k nejlepšímu zájmu dítěte (a z nich vycházející rozsudek ze dne 25. 9. 2020, č. j. 4 Azs 171/2019-25), přičemž rozsudky pátého senátu bývají v řadě aspektů cizineckého (a azylového práva) nad rámec mezinárodních a unijních závazků vstřícnější vůči cizincům a nepředstavují většinový proud judikatury Nejvyššího správního soudu. Ostatně na restriktivnější přístup jiných senátů k rozsudkům pátého senátu zdejší soud poukázal v bodu 49 zrušeného rozsudku, v němž odkázal např. na rozsudek č. j. 1 Azs 260/2020-27. Ani k tomu se desátý senát nevyjádřil.

64. Soud proto setrvává na závěrech, které vyjádřil ve svých zmíněných rozsudcích i argumentaci předestřené shora, nesouhlasí přitom s názorem desátého senátu, že by řešení pobytové situace prostřednictvím víza za účelem strpění bránila vyluka ze soudního přezkumu. Dostatečnost tohoto typu pobytového oprávnění Nejvyšší správní soud potvrdil např. v již zmíněných rozsudcích č. j. 2 Azs 135/2023-33, č. j. 3 Azs 235/2022-27 nebo č. j. 3 Azs 238/2022-41. Desátý senát se s těmito rozsudky nijak nevyrovnal a nevysvětlil, proč zaujal odlišný názor.
65. Krom toho, zdejší soud je přesvědčen, že pokud by cizinec namítal porušení závazků vyplývajících z čl. 2, 3 nebo 8 Úmluvy nemohla by být žaloba proti neudělení víza za účelem strpění vyloučena ze soudního přezkumu, neboť podle čl. 36 odst. 2 Listiny nesmí být z pravomoci soudu vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny (takové námitky by bylo třeba posoudit nezávislé na skutečnosti, že cizinec nemá práva pobytu na území ČR). Krom toho, pokud cizinec nesplňuje podmínky konkrétního pobytového oprávnění, je mnohem vhodnější, aby mu v případě hrozby porušení mezinárodních závazků bylo uděleno pouze nejnižší pobytové oprávnění, které může tuto hrozbu účinně odvrátit, a nikoliv pobytové oprávnění podle jeho volby. Opačný výklad by cizince, kteří podmínky pobytového oprávnění nesplňují (navíc z důvodu vědomé trestné činnosti), nedůvodně zvýhodňoval oproti cizincům, kteří podmínky svého pobytového oprávnění řádně plní.
66. Z výše uvedených důvodů má soud za to, že závěry vyslovené v rozsudku č. j. 10 Azs 234/2023-51 nemohou mít dopad do jiných řízení.

VI. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

67. Soud neshledal žalobu důvodnou a nezjistil ani žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti, proto žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
68. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyl procesně úspěšný. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly. Výrok o náhradě nákladů řízení osob zúčastněných na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s. Soud osobám zúčastněným na řízení neuložil žádnou povinnost, ani neshledal pro přiznání práva na náhradu jiných nákladů řízení žádné důvody hodné zvláštního zřetele.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 6. listopadu 2023

Mgr. Věra Pazderová, LL.M., M.A., v. r.
soudkyně